

‘Via zandkanalen willen we nutriënten op grotere diepte in de bodem krijgen’

Groeigoed-compost als basis voor een goede grasmat

Op weg naar chemievrij beheer ontwikkelt VGR een onderhoudsmethode die bestaat uit cultuurtechnische bewerkingen en natuurlijke bodemverbeterende producten. De slogan luidt: de bodem als basis voor een goede grasmat. VGR werkt dan ook aan proeven met compost als basis voor een goede bodem. Golfclub Midden-Brabant, VGR-klant van het eerste uur, werkt mee aan een van deze proeven, waarbij het VGR-product Groeigoed wordt aangebracht in een green en in de tees om de kwaliteit van de grasmat te verbeteren.

Auteur: Karlijn Raats

Bij de ontwikkeling van een chemievrije onderhoudsmethode waarbij tevens minder bemesting en beregening nodig is, zet VGR al twintig jaar in op een combinatie van aangepaste mechanische precisiebewerkingen en natuurlijke bodemverbeterende producten. Het compostproduct Groeigoed maakt deel uit van deze methode, die continu in ontwikkeling is.

Groeigoed

De Groeigoed-producten bestaan uit gecomposteerde groenresten en zijn afkomstig van de VGR-locatie in Almkerk. De ketenorganisatie VGR Groep bestaat namelijk uit drie elkaar versterkende onderdelen: VGR Composteerinrichting, VGR Equipment en VGR Dienstverlening.

Bij het groenonderhoud door VGR Equipment, vooral op sportaccommodaties, komen groene reststromen vrij. VGR Composteerinrichting verwerkt deze tot nieuwe bodemverbeterende producten en houtshreds. Deze producten worden door VGR Dienstverlening ingezet voor de verbetering van de groeiomstandigheden van het te onderhouden groen. De Groeigoed-compost wordt in Almkerk op een natuurlijke manier gedroogd en door fermentatie verrijkt en gestabiliseerd. Voor greens wordt een fijne fractie Groeigoed toegepast, voor sportvelden een grovere fractie. Beide Groeigoed-producten zijn volledig uitgerijpt. Zodra het droge materiaal door de Topchanger in de bodem is geïnjecteerd, wordt het door het bodemleven geleidelijk omgezet in voedingsstoffen die opneembaar zijn voor grasplanten. ‘Composteren is een organisch proces, dat een natuurlijk middel oplevert om de bodemweerstand en de groei

van de grasplant te verbeteren', aldus Arwin Verschoor, bodemspecialist bij VGR.

Klant van het eerste uur

Bij Golfclub Midden-Brabant heeft de VGR Topchanger al meermaals Groeigoed op diepte in de bodem geïnjecteerd. Deze golfbaan werd vlak na het ontstaan van VGR, twintig jaar geleden, al klant. Verschoor begon hier met verticuleren en beluchten en breidde de werkzaamheden later uit met het schoonmaken van sloten en vijverkanten en het doorzaaien van kale stukken. De afgelopen jaren heeft VGR de baan geverticeerd met de contouren volgende Maredo MT200 Flex-verticutter.

Hoofdgroenkeeper Koen Verhelst, ook al bijna twintig jaar werkzaam bij Golfclub Midden-Brabant, vertelt hoe de Groeigoed-producten worden toegepast op deze golfbaan. 'Op de tees herstellen we wekelijks de speelschade op de divots met een mengsel van zand en Groeigoed.' Ruud de Deugd, die vanuit VGR met Verhelst heeft samengewerkt: 'In de green van hole 4 hebben we een mengsel van 95% zand en 5% VGR Groeigoed, zeer fijne, hoogwaardige compost (1-2 mm), geïnjecteerd. Door het inbrengen van deze stabiele organische stof proberen we het voedselweb van het bodemleven op gang te helpen, om zo de bodem weerbaarder te maken.' De verhouding van het mengsel met Groeigoed-compost is op maat aan te passen. Verhelst laat al weten dat de kieming van het gras goed is en de uitdroging van de kiemplanten gering, doordat de compost vocht vasthoudt.

Proef op green 4

In 2019 begon men bij Golfclub Midden-Brabant aan een proef op een green 4, samen met VGR en adviseur Casper Paulussen. Op 10 tot 15 cm diepte werd een mengsel geïnjecteerd van zand en een fijne fractie uitgerijpte Groeigoed-compost, die speciaal is ontwikkeld voor golfgreens. 'Toen deze baan twintig jaar geleden werd aangelegd, bestonden de greens uit 100 procent zand. We merken dat ze daardoor onderhevig zijn aan fikse uitspoeling. Als gevolg daarvan is de CEC enorm laag in deze green. In de toplaag zit het wel snor met het organischestofgehalte, maar op 1,10 m diepte is dat laag, minder dan 2 procent. Via de zandkanalen die de Topchanger maakt om verder in de bodem te reiken, willen we nutriënten op grotere diepte in de bodem krijgen. Door een actiever bodemleven te creëren, willen we de viltlaag op een natuurlijke manier laten afbreken. Green 4 heeft veel last van dollarspot. Met de schimmels en bacteriën uit de compost willen we de grasplant versterken in de strijd tegen ziektes en zorgen voor een sneller herstel van dollarspot.'

We moeten geduld hebben om resultaat te kunnen zien. Dit soort ontwikkelingen gaan geleidelijk en moeten nauwgezet worden uitgevoerd, in combinatie met het bemestingschema dat Paulussen voor ons heeft geschreven. Vanwege het injecteren en beluchten met de Topchanger kunnen we op maar 3 procent van het greenoppervlak compost toepassen.

Er zijn dus meerdere bewerkingen nodig om over de gehele green compost in de bodem te brengen. Golfclub Midden-Brabant wil deze proef op green 4 tot circa 2023 laten doorlopen. Door de toepassing van compost hopen we uiteindelijk minder te hoeven bemesten en minder water en bestrijdingsmiddelen te hoeven gebruiken. Omdat er in 2020 op de fairway veel schade van engerlingen was, gaat de golfclub op advies van adviseur Ernst Bos ook daar aan de slag met compost.

Synergie

Dat er per toepassing op slechts 3 procent van het totale greenoppervlak compost kan worden ingebracht, wordt door Verschoor in het juiste perspectief geplaatst: 'Het verschil tussen 3 procent en niets is veel. Het voordeel van telkens 3 procent verrijken met compost is niet alleen die toegevoegde 3 procent, maar ook de progressieve werking door de synergie die er in de bodem ontstaat. Doordat de bacteriën en schimmels in de compost hun werk doen, gaat de activiteit van het bodemleven flink omhoog en verhoogt de bodemweerstand. Het brengt de bodem weer in balans en de grasmat profiteert daarvan.'

